

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de, kayıp/kaçak bedelini tüketicinin ödemeye devam etmesinin hukuki niteliğinin tespit edilmesi ve “bu bedelin bir hizmet tarifi mi, yoksa elektrik satışının bir parçası mı?” olduğu hususunun aydınlatılması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, TBMM İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederim.

Leyla BİRLİK

Şırnak Milletvekili

GEREKÇE

Kayıp/kaçak bedeli, hukukî nitelik itibariyle dağıtım sistem kullanım bedeli gibi bir sistem maliyeti değildir. Teknik olmayan kayıp, hırsızlanan elektrik; “teknik kayıp” ise fizik kuralları gereği oluşan enerjinin miktarında bir azalmadır. Teknik olmayan kayıplar şeklinde ifade edilen elektrik kaçağı, elektriğin çalınması, abonenin sayacında gerçekleşen eksik ölçüm veya bedelinin çeşitli nedenlerle tahsil edilememesinden ileri gelmektedir. Bununla mücadele etme ve gerekli altyapıyı kurma görevi görevli perakende satış/dağıtım şirketlerine aittir. Gerek kanun gerek ikincil mevzuat yapımında yargıda verilen çelişkili kararları önlemek için kayıp/kaçak bedelinin bu niteliğinin göz önüne alınması gerekir.

Kayıp kaçak bedelinin mevcut uygulamasının, hukukî dayanağı Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği ve diğer ilgili ikincil mevzuattır. Söz konusu düzenlemeler emredicidir.

Hukukî nitelik itibariyle bir “idari işlem” olduğundan, söz konusu düzenlemeler derhal icraîlik, hukuka uygunluk karinesinden yararlanmak gibi nitelikleri bünyesinde barındırır. İdari işlemin bu tesirini ortadan kaldırmanın yolu, ya yürütmenin durdurulması ve iptali kararı veya idarenin işleminin geri alınmasıdır.

Adli yargı hâkiminin teknik olarak anılan düzenleyici işlemleri abonelik sözleşmesinin içeriğine dâhil etmemesi, teknik olarak, ancak Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun kapsamında “haksız şart” veya Türk Borçlar Kanunu’nun “genel işlem şartları” na ilişkin hükümler çerçevesinde söz konusu edilebilir. Kayıp/kaçak bedeli uygulamasının “haksız şart” veya “genel işlem şartları” na ilişkin hükümler çerçevesinde abonelik sözleşmesinin içeriğine dahil edilip edilmemesi soyut bir değerlendirmedir. Hâlbuki haksız şart ve genel işlem şartları bakımından tedarik sözleşmesinin “ikili anlaşma” mı? Yoksa perakende satış sözleşmesi mi olduğu hususu ilk başta değerlendirilmelidir. Zira bu tespit, “müzakere edilmeme” şartının yerine getirilip getirilmemesi, dolayısıyla anılan hükümlerin somut olaya uygulanıp uygulanmayacağı noktasında doğrudan belirleyicidir.

Elektrik Piyasası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, ve Kanun tasarısındaki düzenlemeyle elektrik dağıtım ve tedarik şirketlerinin kayıp kaçak, sayaç okuma, perakende satış hizmet, iletim sistemi kullanım ve dağıtım bedeli, tüm tüketicilerden tahsil edilecektir. Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu (EPDK) tarafından belirlenen hedef oranlarını geçmemek kaydıyla kayıplara ilişkin maliyetler dağıtım tarifelerinde yer alacak ve tüketicilere yansıtılacaktır.

İzmir’in Urla ilçesinde yaşayan emekli Nail Güçlü, elektrik faturasında kayıp kaçak bedeli alındığını fark edince yaklaşık hukuk mücadelesi başlatmış, herhangi bir yasal mevzuatta yer almamasına rağmen “maliyet unsuru” olarak faturalara yansıtılan kayıp kaçak bedelini 10 yıl geriye dönük olarak geri almıştı. İlk etapta Urla Tüketici Sorunları Hakem Heyeti’ne başvuran Güçlü, bedelin iadesi talebiyle dilekçeyi vermişti. Dava 3 yıl sürmüş ve Yargıtay’ın verdiği karar tüm tüketici davalarına emsal oluşturmuştu.

Geçtiğimiz Ocak ayında elektriğe yüzde 7 zamlı birlikte yeni düzenleme yapılmıştı. Düzenlemeyle göre vatandaş kayıp-kaçak bedelini ödemeye devam etti ancak bu faturada yer almamıştır. Kayıp-kaçak, dağıtım ve perakende satış hizmet bedeli gibi kalemlerin hepsi faturada ‘Dağıtım Bedeli’ adı altında yer almıştır.

Tüketici, kayıp- kaçak bedelini ödemeye devam edecektir. Gerçek veya tüzel kişinin, tabi olduğu tarifiede öngörülen ödemelerden herhangi birini yapmaması halinde, söz konusu hizmetin durdurulabilmesini de içeren usul ve esaslar EPDK tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenecek ve EPDK tarafından tüketici özelliklerine göre abone grupları belirlenebilecektir. EPDK tarafından düzenlemeye tabi tarifeler, doğrudan nihai tüketiciye veya nihai tüketiciye yansıtılmak üzere ilgili tüketiciye enerji tedarik eden lisans sahibi tüzel kişilere yansıtılacaktır.

Bu kapsamda, Türkiye’de, kayıp/kaçak bedelini tüketicinin ödemeye devam etmesinin hukuki niteliğinin tespit edilmesi ve “bu bedelin bir hizmet tarifiesi mi, yoksa elektrik satışının bir parçası mı?” olduğu hususunun aydınlatılması amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını talep ediyoruz.

Çağlar DEMİREL
HDP Diyarbakır Milletvekili

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
HDP Adana Milletvekili

Behçet YILDIRIM
HDP Adıyaman Milletvekili

Berkan ÖZTÜRK
HDP Ağrı Milletvekili

Sırrı Süreyya ÖNDER
HDP Ankara Milletvekili

Ayşe ACAR BAŞARAN
HDP Batman Milletvekili

Mehmet Ali ASLAN
HDP Batman Milletvekili

Saadet BECEREKLİ
HDP Batman Milletvekili

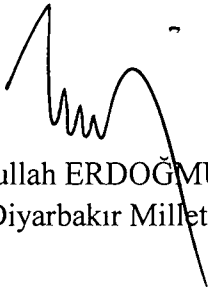
Hıyar ÖZSOY
HDP Bingöl Milletvekili

Mizgin IRGAT
HDP Bitlis Milletvekili

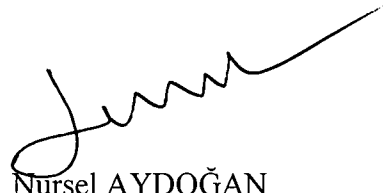
Altan TAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Feleknas UCA
HDP Diyarbakır Milletvekili

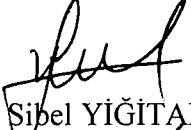
İmam TAŞÇIER
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nimetullah ERDOĞMUŞ
HDP Diyarbakır Milletvekili

Nursel AYDOĞAN
HDP Diyarbakır Milletvekili

Sibel YİĞİTALP
HDP Diyarbakır Milletvekili

Ziya PİR
HDP Diyarbakır Milletvekili

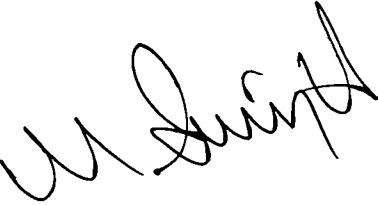
Mahmut TOĞRUL
HDP Gaziantep Milletvekili

Abdullah ZEYDAN
HDP Hakkari Milletvekili

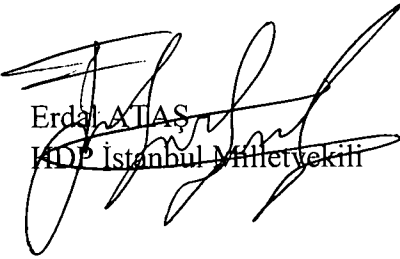
Selma IRMAK
HDP Hakkari Milletvekili

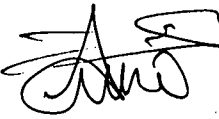
Mehmet Emin ADIYAMAN
HDP Iğdır Milletvekili

Celal DOĞAN
HDP İstanbul Milletvekili

Erdal ATAS
HDP İstanbul Milletvekili

Adem GEVERİ
HDP Van Milletvekili